

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

III. An fieri possit motus in Vacuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

rem per fistulam, aut antliam, attrahit aquam, sentit pondus & resistantiam aquæ, & virtute suâ illam superat: & si cesset illam attrahere, desinit ascendere, ergo, &c.

xvi. Obijcies, incredibile est puerum parvâ for-
bitione aëris è recurvo scyphone posse movere &
attrahere integrum plaustrum vini; sed hoc fieret in
hac sententia, ergo, &c.

xvii. Respondeo negando majorem; quia cum
omnia corpora ab alio tracta virtute quâdam quasi
magneticâ sibi naturali (quæ non est contra natu-
ram gravium) alia corpora sibi propinqua in peri-
culo vacui trahant, non requiritur magna vis in at-
trahente; nam in attrahendo à singulis corporibus
attractis coadjuvatur; hinc autem patet in periculo
vacui diverso modo trahi corpora remotiora, ac
partes remotiores baculi, attractis proximioribus;
quod enim aliqui, ut ostendant eundem tractus
modum, doceant ita colligata esse corpora, ut Deus
juxta naturæ exigentiam decreverit non concurre-
re ad movendum ullum corpus, sic ut ab omni a-
lio localiter separetur, mihi non est probabile; quia
ut sæpius dixi, pro purè naturalibus sine necessitate
ad Deum recurrere, est ignorantia æylum aperire:
si verò quæras, cur corpus unum, non trahat aliud,
tam extra, quàm in periculo vacui, cum vis illa at-
tractiva sit agens necessarium, nec periculum vacui
cognoscat? Respondeo, quia periculum vacui est
conditio sine qua non, uti præsentia subjecti ad ac-
tionem ignis transcurrentem; hujus tamen absentiam
aut præsentiam ignis non cognoscit saltem cogni-
tione elicita; sed hæc non requiritur, & innata suf-
ficit, ut experientia comprobatur. Dicere autem
esse disparitatem; eò quod ignis creare deberet,
quod non potest: nil est dicere; quia, vel est paritas,
vel ratio tua convincit posse.

QVÆSTIVNCVLA.

xviii. QVæres, an ab Angelis naturaliter va-
cuum induci possit?

xix. Respondeo negativè; non quidem defectu
virtutis, quia vacuum inducere non est majoris
virtutis, quàm sit, attracto aëre per fistulam, aquam
in suo loco continere; quod non videtur Angeli-
cam virtutem superare, præsertim cum possit cælos
& totum mundum movere, & in eo virtutem suam
experiri velle, unde vacuū inducendo nihil frustra
facerent, contra PP. nostros Complut. hic, & Tho-
mistas alios: sed quia Deus non subjecit Angelis or-
bem terræ juxta illud Pauli ad Hebræos 2°. *Non e-
nim Angelis subjecit Deus orbem terræ*, quod alioqui vi-
deretur factum; quia cum ad conservationem sub-
lunarium necessariæ sint influentiæ cælestes, per
inductionem vacui, quâ impedirentur, omnia sub-
lunaria perdere possent. Vnde non video, quâ ra-
tione D. Fromondus de Anima lib. 3°. cap. 10. dicat
implicare contradictionem corpora duo à se invicem reve-
rà distare, & tamen nullum reale intervallum inter ea in-
tercedere.

DVBIVM III.

An fieri possit motus in vacuo.

RESOLUTIO.

xx. Dico: eâ parte, quâ corpus conjunctum
foret reliquis partibus Univerſi, naturali-
ter moveri non posset; cæteris & se toto, si totum à
reliquis partibus Univerſi disjunctum foret, moveri
naturaliter posset.

xxi. Probatur 1^a Pars, quia alioqui naturaliter
induceretur vacuum in loco istius partis conjun-
ctæ reliquis partibus Univerſi, quod fieri posse na-
turaliter, supra n. 2°. negatum est; unde si haberet
caput illis conjunctum, & non pedes, maneret ca-
pite appensum, nec illud movere posset, bene pe-
des; è contra, si pedes, &c. item qui terram tan-
gens haberet bombardam oneratam, non posset il-
lam explodere, & si escam inflammaret, deberet
flamma perseverare.

xxii. Probatur 2^a Pars; quia, cum per motum
tunc non induceretur vacuum, nihil impedit quo-
minus fieret naturaliter motus, sive sursum, sive
deorsum, sive ad dextram, sive ad sinistram; nam
corpus, quod foret tunc disjunctum à singulis par-
tibus & centro univerſi, non magis appeteret con-
jungi cum aliqua parte univerſi, quàm si foret om-
nino extra, ergo, &c.

xxiii. Dices, si fieret motus in vacuo, deberet
ille secundum quod adductio est ad diversa loca,
in instanti fieri; sed hoc repugnat naturaliter, ergo,
&c. Probatur major, quæ est Aristotelis, quia nulla
esset resistètia medi, à qua successio motus, ergo, &c.

xxiv. Respondeo negando majorem; quia alio-
qui supposito vacuo inter concavum lunæ & terræ,
lapis à concavo lunæ ad terram cadens, in instanti
fuisset locatus in mille & mille locis, quod vitibus
naturæ omnino repugnat.

Ad ejus Probationem

xxv. Respondeo majorem illam non esse Ari-
stotelis; quia ibi non loquitur ad rem, sive ut rem
declaret; sed ad hominem, sive ut contra Platonem
& alios arguat, dicentes totam successionem motus
provenire ex resistètia medi, ergo (inferbat) ubi
nulla resistètia medi, ut in vacuo, nulla successio
motus; motus est instantaneus, &c. quod ex propria
sententia reputaret absurdum; quia nimis clarum
est successionem motus non solum oriri ex resi-
stètia medi; sed partim ex limitata virtute mo-
ventis; partim ex tanta, vel tanta intercapedine spa-
tii percurrenda; partim ex resistètia medi, si me-
dium sit: alioqui positus duobus lapidibus æqualis
gravitatis, uno quidem apud concavum lunæ, alio
verò uno pede à terra, lapis à concavo lunæ per to-
tum vacuum intermedium motus, tam cito esset in
terra, ac alter, quod est rationi absolum: hinc faci-
lè solves omnia, quæ ex Philosopho, aut aliis, ut
Pereira, Ægidio, Burlæo, Alberto Magno, &c.
contra adferuntur.